Q. D. B. V.

AVSPICIIS
RECTORIS MAGNIFICENTISSIMI,
SERENISSIMI DOMINI,
DN. FRIDERICI AVGVSTI,
PRINCIPIS REGII ET ELECTORATVS
SAXONICI HEREDIS ETC.
DISPVTATIONE SECVNDA

EXISTENTIAM SPECTRORVM,

ex
Sagarum veneficarumque pactis cum daemone ſancitis,
declarabunt
PRAESES
M. GVSTAVVS FRIDERICVS PISTORI,
END. SAX.
ET
RESPONDENS
IOANNES BENIAMIN. Horn,
GOTTLAVIENSIS MISNICVS.
Anno MDCCIII. D. XVII. Novembris.
Horis conſvetis
IN AVDITORIO MINORI.

VITEMBERGAE, Prelo GERDESIANO.

26.



I. N D. N. I. C. A.

Quod DEus felix faustumque esse iubeat.

THES. I.



NAturam in profundo veritatem penitus abstrusisse, rectissime docuit *Democritus*, hanc igitur vigilantius inquirere, investigare, et rimari decet. Id siquidem cum maiori aequitate coniunctum est, quam sententiam, quam temere quis amplexus, pertinaciter defendere. In hanc igitur sententiam ulterius inquirere, an sint spectra, et daemonum cum mortalibus pacta? aequum erit, operaeque pretium fore existimamus. Quanquam iam antea a nobis existentia spectrorum demonstrata, diversis quoque argumentis firma reddita fuerit, eam tamen prolixius tanquam necessariam ac utilem materiam tractare constituimus. Hac enim de re ita sentit *Lutherus* cum super *cap. XIV. Luc.* inter alia scribit: *De spectris docere necessarium est et utile, ut sciamus, nos non solos esse, quasi diabolus ultra centum milliaria a nobis separatus versetur, undiquaque circa nos est, et lar-*

vas ad terrendum nos induit. Necessaria igitur huius materiae tractatio est, ut credamus diabolum saepius aspectui nostro se subiicere, modo hac, modo illa forma, sicut etiam angeli (dissimili tamen modo et fine) faciunt. Cum autem in *praecedenti 1. nostra dissertatione* promiserimus, quaedam in medium proferre, quae et existentiam spectrorum, et pacta hominum cum daemone sancita demonstrant, itaque promissis stare nostrarum esse partium duximus, idque in sequentibus probare et ostendere operam navabimus.

THES. II.

Materiam illam, quae de spectris et sagarum pactis agit certissimam esse, plurimi viri eruditi testantur, vid. *Scherezius in tract. de spect.* Historia gentilium quoque comprobat, quod non omnia, quae de spectris dicuntur, falsa et figmenta sint. Spiritus enim et spectra interdum apparent. Quanquam non negamus, quod homines melancholici, furiosi, timidi, et imbecillibus sensibus praediti multa sibi imaginentur, quae revera non sunt, item ab hominibus et brutis animantibus saepe decipiantur, quod et antea a nobis declaratum fuit. Certum tamen est, quod non omnia, quae hominibus apparent, sint res naturales, aut vana terriculamenta, sed verae diabolicae apparitiones. *Svetonius Tranquillus* testatur hoc, de Iulio Caesare scribens, quod illi cum ex Gallia in Italiam cum exercitu proficisceretur, iamque ad Rubiconem fluvium pervenisset, et animi dubius esset, transire fluvium vellet nec ne, quendam eximia magnitudine et forma in proximo sedentem arundineque canentem subito apparuisse, ad quem audiendum cum praeter pastores, plurimi etiam milites concurrissent, interque eos et aeneatores (h. e. tubicines ab aeneis tubis sic dicti) rapta ab uno tuba prosiluisse ad flumen, et ingenti spiritu classicum exorsum, tetendisse ad alteram ripam: tum Caesarem dixisse, eamus quo Deorum ostenta et hostium iniquitas nos uocat. *Plutarchus* itidem eiusmodi apparitionem *Thesei* in pugna Marathonica contra Medos

narrat,

narrat, ut et *Pausanias, Dio Cassius, Nicaeus Rom. Histor. Lib. LV.* ſcribunt: quod femina quaedam, humana quidem ſed maiori forma, Druſo apparuerit, vitaeque terminum indixerit. *Plin. Lib. II. Novocomensis Lib. VII. epist.* eiusmodi exempla plura adducit.

THES. III.

Exiſtentiam Spirituum ipſi effectus daemonum probant, qui luculenter in obſesſis hominibus obſeruantur, in oraculis, in admirandis praeſtigiis et ſpectris. Saepe enim homines obſesſi idiotae, lingvis peregrinis loquuntur, nec non de rebus alias incognitis. Exinde vis ingens et potentia magna daemonum elucet, eructant eiusmodi homines crebro blasphema, et mendacia horrenda, en iam unde oriuntur eiusmodi blasphemationes, et locutiones peregrinae? hoc itaque certum eſt: hominem non eſſe cauſam, cum ſupponatur idiota, lingvarumque peregrinarum ignarus, eiusmodi enim facinora et effectus ſuperant omnino et excedunt longe humanas vires. Gentilium oracula ſive e ſimulacris, ſive e terrae cavernis edita, eſſe ſpiritus luculenter demonſtrant, his accedunt et merito annumerari debent, admirandae praeſtigiae et ſpectra daemonum. *Cyprianus* probat *Platonem* poſt *Socratem* una cum magis antiquisſimis angelos et daemones eſſe aſſeruiſſe vid. *Scharf. lib. I. pnev. cap. II. pag. 343.* Omnes porro philoſophi ſaniores concedunt ac ſtatuunt adhuc alios eſſe ſpiritus, praeter hominis animam et DEUM. Vero ſimile porro eſt, DEUM cum corpora et alias res viliores conderet, etiam addidiſſe angelos, tanquam nobilisſimum ſui ſpeculum, in quo ſcilicet tot divinæ perfectiones reluceant, vid. *Svaretz. diſp. metaph. XXXV. ſect. I. Scheibl. tom. II. metaph. Lib. II. cap. IV. art. II.* Ceterum quilibet facile concludere poterit, ſi datur ſpiritus incompletus, etiam datur completus, quoniam nihil imperfecti poteſt ultimum gradum creatu-

rarum abſolvere. Ergo adhuc concedendus erit alius ſpirituum gradus completorum et perfectorum.

THES. IV.

Quoniam demonſtratum fuerit, eſſe ſpiritus et daemones, porro exinde fluit, non impoſſibile fore malo genio corpus quoddam aſſumere, uti hoc in *praecedenti diſp.* *§. X. XI. ſeqq.* probavimus. Non enim tam magna requiritur potentia ad aſſumendum corpus. Diabolo quidem non difficile eſt variis ſpeciebus demortuorum, item quod minus eſt, etiam quadrupedum; avium etc. veluti in ſpecie nigri canis, equi, bubonis, apparere. Nam per diuturnam et multiplicem experientiam vim et effectum rerum naturalium, veluti herbarum, lapidum etc. cognitam habere poteſt, et his rebus miranda operari facta. Eſt quoque ſubtilis et expeditus ſpiritus, qui res commode aggredi poteſt, id quod in re quavis non parum momenti affert. Hoc *Wierus Lib. V. de curat. laeſ. malefic. cap. XXX.* teſtatur, cum hiſtoriam de *Antonio Aegyptiaco* enarrat, haecque legi poteſt in vita *S. Antonii* ab *Athanaſio* deſcripta, et e Graeco per *Evagrium* presbyterum translata. Et hoc veriſſimum eſt, quaedam ſpectra certis temporibus familiariter cum hominibus conuerſari, interdum videnda quoque ſe praebere, forma tamen minus horrida, ſaepius conclavia ſcopis purgare, orbes in culina et patinas mundare, ligna apportare, equos curare, capillis dormientium ludere, et hi ſpiritus ſunt qui a Germanis die Güthgen appellantur. vid. *Scheretz. in tract. de ſpect. Wierus* hoc quoque demonſtrat *lib. 1. de praeſt. daemon. pag. 117.* ita enim ſcribit: *familiares quoque referuntur daemones, privatorum hominum ſe nutum obſervare ſimulantes.* Hos ſpiritus malos per magos omnino citari poſſe putamus, non quod verba a magis aut aliis peculiari modo recitata, vel characteres, per ſe vim arcanam haberent, eſt enim ethnica ſuperſtitio. Gentiles crediderunt quod conceptis verbis Iovem e coelo deducere

aut

aut elicere possint, unde et Elicium nominarunt. *vid. Lud. Lavaterus in tract. de spect.* Fit tamen cum citatur daemon ut appareat, quo magi in superstitione et impietate firmi reddantur, et ad peccata summa horrendaque illis ansam praebeat. Hunc modum citandi daemones declarat *Wierus pag. 931.* quod tunc quoque mortales cum illo pactum sancire valeant iam in antecedentibus probavimus. Mulieres vero ab initio ad veneficium fuisse procliviores viris, gravissimi testantur auctores, multo enim facilius daemoni est, ei sexui fallaciam intendere vid. *Barbelina Rayel. Torquemadius. Fabius in declam. Diodorus Lib. V. de antiquorum gestis.* Apud *Romanos* feminae veneficiis primum usae sunt testante *Liv. lib. VIII. ut et Valer. lib. II. cap. XVI. tit. de institutis antiquis. August. lib. III. de civ. Dei cap. XVII. Plin. lib. XXV. cap. II. hic cit. loc. scribit. Feminarum scientiam in veneficiis praevalere.* Consuli porro potest *Horatius* hac de re, ille enim multarum sagarum praecipue vero *Canidiae*, quam et *Gratidiam* nominat mentionem facit, virorum neutiquam. Quin et apud alios autores et scriptores, plures etiam alias sagas harumque nomina et facta reperiet B. L.

THES. V.

Quod autem ad spectra, et pacta diabolica pertinet, non plane sunt, qui illa velint negare, pro meris phantasmatibus seu otiosae phantasiae figmentis ea habentes: quos inter etiam egit, magni alias nominis philosophus *Petrus Pomponatius.* Quales doctrinas hodie quoque longe plurimi ex Atheorum schola profecti fovent. Quamvis enim prima fronte videantur istae doctrinae non adeo periculosae, rem tamen recte ponderantibus, facile apparet tanto magis impias istas opiniones cavendas esse, quanto minoris a quamplurimis aestimari solent. Quomodo vero, quaque ratione istiusmodi genii sibi corpus asciscere possint, non licet plene nobis assequi, certissimum tamen est, quod Satan omnino corpus assumere possit. Et hoc infantes suppo-

posititii testantur, qui vel ex sangvine, vel alia materia efformati ac producti, a daemone ipsiusque praesentia moventur ad illudendum homines. vid. *Vogtius in delic. Phys. cap. VIII. membr. IV. pag. 270.* Nemo porro qui naturam spectrorum penitus considerabit, negabit, quod corpus ad certum quoddam tempus assumere valeant. Quanquam non semper in eiusmodi ficto corpore sese praebeant conspiciendos daemones, sed non raro cadavera intrent, et cum illis sese ostendant vid. *Lud. Lavat. part. II. de spect. pag. 174.* Et spectra haec sunt, quae in domibus inhabitatores formis variis, viri proceri, monachi cucullati, feminae peplis confectae, canis nigri et pilosi etc. terrent. *Wierus. lib. I. de praestig. daemon.* ostendit quod Satanas et malus genius conspici possit ut et *Vincentius*, *Sigebertus*, *Hieronymus*, multique alii, non quatenus spiritus sit, sed in assumpto corpore.

THES. VI.

Siquidem in antecedenti dissertatione probatum dedimus, esse omnino pacta quorundam hominum cum daemone, actum igitur ageremus, si eadem hic repetere vellemus. Iam itaque quaedam; quae homines pacto cum diabolo inito ipsius auxilio et ope efficere possunt, demonstrabimus. Manifestum procul dubio erit omnibus, diabolum multa, non vero omnia posse, nam huic spiritui malo certi a Deo limites et metae positae sunt, quousque illius actiones DEUS tolerare vult, sine permissione DEI enim, ne in bestias quidem aliquid potest, multo minus in homines. Nunquam autem daemoni in homines quicquam a DEO concederetur, nisi ut vel probentur, si boni sunt; vel castigentur puniantur que si peccatores, praefixis terminis, ultra quos ferri non sinitur. Hoc testatur *Clemens lib. II. Recog. Theodoret.* cum ita loquitur: *Vt infideles a fidelibus, et pii discernantur ab impiis, permissum est maligno, uti artibus malis, quibus singulorum erga verum parentem probetur affectus.*

Et

Et admodum elegans ſententia *Gregorii* eſt, quam profert *lib. 2. Moral. cap. VI. Satanae voluntas ſemper iniqua eſt, ſed nunquam poteſtas iniuſta, quia a ſemet ipſo voluntatem habet, ſed a domino poteſtatem, quod enim ipſe facere inique appetit, hoc Deus fieri non niſi iuſte permittit.* Quam ſaepisſime vero accidit ut homines a diabolo aut eius mancipiis illudantur, quando nimirum quicquam efficere aut praeſtare debent. Nam multa, quae tanquam vere geſta, hactenus diabolo et ſagis attributa fuerunt, ut fraudulenta aut praeſtigioſa, vel non eo quo apparuere modo revera exiſtentia cognoſcuntur.

THES. VII.

Exinde ſequitur, lamias non omnia, nec quae ipſae efficere credunt, praeſtare valere. Concedimus libenter daemonem nonnunquam veneficas fallere et illudere. Plurimi enim, fideque digni viri hoc affirmant, nam quam ſaepisſime lamiae putant ſe fuiſſe in monte Bructero vel alibi, cum tamen domeſtici optime ſciunt, has tunc temporis, hacve hora, domi fuiſſe. Sunt aliqui, qui aſſerunt homines a daemone in lupos mutari poſſe, hoc autem falſisſimum eſt, minimeque credendum arbitramur. Arcades quidem a daemonibus in lupos converſos et mutatos fuiſſe dicuntur, et quod *Circe* carminibus ſuis, ſocios *Vlysſis* in animalia irrationalia mutaſſet, a quibusdam fertur. Res vero haec fabuloſa eſt, idque quod de ſociis Vlysſis narratur poetarum commentum potius appellandum cum *Plinio* exiſtimamus. *Hic lib. VIII. cap. XXII.* ita hac de re ſcribit: *homines in lupos verti, rurſumque ſibi reſtitui, fabuloſum eſt, confidenter exiſtimari debere, aut credere omnia, quae fabuloſa tot ſeculis credimus.* Quomodo enim mille artifex ſubſtantiam hominis mutare poſſet, non perſpicimus. Diabolum vero formam huius animalis praeſentare poſſe, mancipiisque ſuis perſvadere, ſe eſſe lupum, aut aliud animal irrationale, revera autem non ſunt, libenter affirmamus. Cum vero eiusmodi narrantur exempla,

quod cum lupi illi vulnerati fuerint, quoque homines illi, qui se fuisse lupum istum arbitrati sunt, vulnus in se invenerunt, hoc certe astutia et celeritate diaboli esse adscribendum, quilibet affirmabit. Hic enim eiusmodi hominem cui persvasit esse vel fuisse lupum celerrime subiicit venatoribus, vel aliis insidias struentibus, ut arbitrentur, se videre lupum, quod tamen minime verum est, et ita praestigiis celeritateque sua efficit, ut homo videatur lupus, et vulneretur. Daemonem quoque non raro lupum praesentare, quem homines, sagam vel lamiam esse putant, certum est, hocque testantur *Petronius Armentarius, Ioannes Malrisius, Barbelina Rayel, ut et Remigius lib. I. Cap. XXIII. pag. m. 155. Augustinus lib. XVIII. de civ. Dei et lib. III. de Trinit.* eos graviter et severe reprehendit, qui credunt daemonum arte, vel potestate, hominis corpus in bestialia lineamenta posse converti: siquidem soli Deo, non vero transgressoribus angelis, ad nutum servire hanc rerum visibilium materiam. Haec etiam sententia plerisque ethnicis semper alienior visa est, inter quos *et Plin. lib. VIII. cap. XXII. Olaus Magnus videri potest in hist. de gent. septent. ib. C. XIV.*

THES. VIII.

Quam falsum vero est, quod homines a Satana in lupos aut animalia irrationalia mutari queant, tam verum esse putamus, quod ope venificarum vetularum, homines spectris Satanae ad alios homines noctu duci, et reduci possint. Hoc tamen spectrum in forma hirci apparere, et per aërem volare solet. Exempla huius excoecatae temeritatis profecto non adeo sunt rara in quibusdam locis, talia autem apponere noluimus, quoniam ubique fere narrantur et leguntur, quod nimirum multi, eiusmodi spectro hircino, per aliquot milliaria noctu ad amasias sint portati, et reportati. Quin et exempla adsunt, quosdam invitos ex lectis ab hirco esse abreptos, et tamen reductos vid. *Scherotz. in tract. de spect.* Eiusmodi apparitiones

omni-

omnino veneficae efficere valent certis quibusdam verbis, characteribus, vel ceremoniis, non vi et efficacia quidem verborum recitatorum, sed eam ob causam apparet malus genius, ut homines eiusmodi magis magisque in superstitione et detestanda impietate confirmentur. Abutuntur sagae nominibus divinis ut et verbi divini. vid. *Wierus lib. V. de curat. laes. malef. pag. 514. et Cardanus de subtil. lib. XVIII.* A nonnullis porro quaeritur, an daemones, quando corpus in alium locum transportant, quoque corpus aliquod assumpserint? *Thomas* hoc concedit, quo daemon naturaliter hominem transportaret, nos vero putamus non semper malum genium corpus aliquod, sed tantum interdum assumere. Si enim teste *Augustino lib. XIII. de civ. Dei* angeli boni hoc facere possunt, ut quaedam animalia terrestria rapiant, unde libet, quare et hoc daemon non praestare posset. vid. *Wierus lib. III. de lamiis.*

THES. IX.

Omnibus fere notum erit, homines quosdam, qui cum daemone pactum iniverunt, non raro morbos curare solere.. Curationes autem istas magicas, superstitiosas, et impias esse unusquisque fatetur. Utuntur enim magi et sagae plerumque verbis ignotis, et carminibus, nonnunquam per periapta, characteres, effigies, annulos, et sigilla sanare solent aegrotos hi daemoni dediti mortales. Parvi vero momenti sunt, manu efficti characteres, effigies, annuli, et sigilla, hac illave figura delineata, sculptave, vel imagines ad certos coeli positus, hoc momento, et illo loco insignitae. De his et similibus vid. *Agrippa de occult. philos. lib. I. c. XXIII. lib. III. c XXIX. XXX. XXXI.* Quid vero eiusmodi characteres efficere possunt? sunt enim dolosa mente excogitati, quorum virtus nulla est. At nomina nec *Arabica*, nec *Chaldaea*, nec *Hebraea*, nec *Graeca* sunt, quod si etiam essent, quid plus iis inesset virtutis, quam *Latinis*, ergo figmenta mera esse oportet, nulliusque virtutis, quam si concedas obtinere, non nisi daemonum pacto fieri pot-

 est.

eſt. Quis enim has res invenire valuit, niſi daemon perſvaſionibus. Falſa itaque haec eſt opinio quod magi morbos quosvis ſanare valeant. Concedimus vero, quod omnino Satanas permittente Deo mederi morbis queat, quorum ipſe autor eſt, fictam tantum, ſimulatamque tunc exhibere curationem. Eiusmodi enim fallaciis, fraudum magiſter mortales defraudare ſtudet, quo a mancipiis ſuis, divino cultu et honore dignetur. Recte itaque *Rabbi Moſes ille Aegyptius lib. I. perplexor. cap. LXXII. mendaces et ſtultos eſſe affirmat, qui ſoli figurae, ſoli ſcripturae, ſolis lineamentis, ſolis denique vocibus, tantam miraculorum vim et poteſtatem tribuerent. Aelius Spartianus* non temere Antonium Caracallam eos condemnaſſe ſtatuit, qui contra tertianas et quartanas febres periapta geſtarent. Omnes porro curationum modos, ut ſuperſtitioſos reiecit *Auguſtinus* ſequentibus verbis: *Superſtitioſum eſt, quicquid inſtitutum eſt ab hominibus ad facienda et colenda idola, pertinens vel ad colendam, ſicut Deum, creaturam, partemve ullam creaturae: vel ad conſultationes vel pacta quaedam ſignificantium cum daemonibus, placita atque foederata: qualia ſunt molimina magicarum artium, quae quidem commemorare potius, quam docere ſolent poetae. Ex quo genere ſunt, ſed quaſi licentiore vanitate, haruſpicum et augurum libri.* Ad hoc genus pertinent omnes etiam ligaturae, atque remedia, quae medicorum quoque diſciplina condemnat, ſive in praecantationibus, ſive in quibusdam notis, quas characteres vocant, ſive in quibusdam rebus ſuſpendendis aut ligandis: in quibus omnibus ars daemonum eſt, ex quadom peſtifera ſocietate hominum et angelorum malorum exorta.

THES. X.

Non ignoramus adhuc a nonnullis in dubium vocari, an etiam ſagae et perſonae illae, quae ſocietatem deteſtandam cum Satana habent, ad ſolemnia ſua conventicula, quae ſabbata vocant, transportari queant? et nonnunquam realiter transferantur. Concedimus atque probabimus

bimus quod omnino fieri posſit, licet multi reperiantur hanc theſin negantes, in quorum numero ſunt: *Alciatus lib. VIII. Vlricus Molitor de Python. mulier. cap. VIII. Franciſcus Samuel. Minorita integro libro. Ponzinibius, Wierus lib. III. de praeſtig. daemon. c. II. Agrippa. Godelmannus. Martinas de Arles. Michael Montanus. Leonhard. Vairus. lib. II. de faſcino c. XIII.* Hi multis argumentis et quidem probabilibus hanc ſuam ſententiam negativam tueri operam dant. Cum vero his affirmativam ſententiam probantes opponuntur, apparet quod omnino theſis noſtra vera ſit. Sunt vero nobiſcum conſentientes ſequentes: *Nicol. Remigius lib. I. daemonolat. cap. XIV. XXIV. XXIX. Penna in direct. inquiſit. p. 2. commat. 68. Turrecrema ſuper Grilland. lib. II. de ſortil. quaeſt. VII. n. 8. Autor mallei pasſim. Baſinus de arte magica prop. IX. Barth. Spinaeus contra Ponzinib. Alfonſus a Caſtro lib. I. de iuſt. haereſ. punit. cap. XVI. Ananias lib. IV. de nat. daemon. Martin. Del-Rio diſq. mag. tom. I. lib. II. quaeſt. XVI. p. 345. ſeq. Antonius de Torquemada Dial. 3. Hexaem. Schottus Phyſ. curioſ. Balduinus in caſ. Conſcien. Dannhauerus exercit. Ethico-Polit. V. p. 86. Libavius* multique alii. Ex his omnibus apparet et quilibet colligere poteſt, nonnunquam transportationem illam ſagarum veram eſſe, interdum quoque phantaſticam.

THES. XI.

Principium huius transportationis principale eſt ipſe daemon, qui ſua mancipia ad nocturna illa conuenticula transvehit. Hunc autem non daemonem, ſed potius Magiſterulum, vel Martinettum, ſive Martinettura ſagae appellare ſolent. Variis quidem mediis utuntur, ut ad comitia illa perveniant, qualia ſunt: incantationes variae, circuli et figurae, applicatio manusad crines, pilei aut pallei poſitura, unctio, aliaque huius generis. Hae ceremoniae ſuperſtitioſae, rectisſime principium minus principale nominari queunt. Vngvento vero praeprimis utuntur artis magicae deditae mulieres, cum adeſſe comitiis nocturnis cupiunt. De hoc vero ungvento notandum eſſe putamus, quod conficiatur

ciatur ex adipe felis, canis, aſini, aut lupi. *teſt. Remig. lib. I. daemonolog.* ſed potisſimum ex infantis occiſi pingvedine. Hinc Satanas inſidias infantibus ſtruere ſolet, imo nonnunquam eos permittente Deo ſuffuratur, poſtea vero miniſtris ſuis ad excoquendos vel comburendos, ad magicas artes concedit. Si itaque ſagae corpus de loco in locum realiter transferre cupiunt, hoc ungvento crura, vel alia corporis membra illinere ſolent. Non vero putandum eſt ungventum illud ad realem corporum translationem ſimpliciter eſſe neceſſarium, aliquoties enim ſine eiusdem uſu, ſagas alio eſſe devectas conſtat vid. *Auct mirabl. myſtr. c. III. p. 21. it. Bodinus.* In phantaſtica autem repraeſentatione, in nomine omnium diabolorum obdormiſcere ſagae dicuntur, et tunc per ſomnium interſunt conventibus, cum deinde in ſiniſtrum latus ſe collocant. Modus etiam huius transportationis duplex eſt imaginarius et verus. Imaginarius itaque eſt, cum auxilio daemonis per imaginationem ſeu phantaſiam ipſis ſagis repraeſentantur, quae in conventiculo aguntur, etſi illae domi alto ſomno ſepultae conſiderantur. *teſt. Iamblico de myſt. Aegypt. cap. de intellectu et anima.* Verus autem modus eſt, quando ſagae in altum ad ſabbata ſua celebranda tolluntur.

TUES. XII.

Nos dum conventum ſagarum realem quandoque asſerimus, ſagas totas et qua animam et qua corpus in alium trensferri locum ſtatuimus. Reiicimus vero hanc ſententiam, quod animae ſagarum ex corporibus illarum eripiantur. Haec ereptio plane huic ſpiritui malo impoſſibile eſt, involvit enim veram e mortuis reſuſcitationem, ſequeretur quoque ſi Satanas ſagarum animas eriperet e corporibus, quod poſtea re vera anima iterum cum corpore reduniri deberet, quod autem hoc daemoni minime tribui poſſit cenſemus. Diabolus eſt cauſa finita, effectus vero hic eſt infinitus, et ita minime rem infinitae virtutis efficere valet, nam ereptio animae infert mortem, redunitio vero vitam.

THES.

THES. XIII.

Non ſemper realem hanc eſſe migrationem optime notum nobis eſt, haud enim ignoramus ſagas de conventibus daemoniacis aliquando ſplenditisſime nugatas, locutasve eſſe, cum tamen domi in ſuis iacuerint cubiculis ſomno oppreſſae vid. *Paul. Grilland. D. Carpzov. in prax. crim. part. I. quaeſt. 481. 27. item Lutherus Tom. I. Ien. fol. 126. Anton de Torquemada lib. I. p 349.* Veram autem transportationem poſtibilem Satanae eſſe ſtatuimus, non enim illius vires excedit, itaque ab illo fieri poſſe probabile eſt vid. *Thom. part. I. ſumm. quaeſt. 100. art. 3. quoad motum localem omnia corpora obediunt ſpiritibus completis, diabolus* autem ſpiritus completus eſt. Eandem porro cum bonis angelis daemones potentiam habent, ſi enim angeli boni, ea praediti ſunt virtute, ut corpora de loco in locum transferre posſint, nil impedit, quo minus et diabolis ea poteſtas in ſagarum corpora competat. Conveniunt ſpiritus boni et mali in eſſentia, ergo quoque in naturali potentia, eſſentiam conſequente. Hanc transportationem igitur malus genius facile efficere poteſt, robuſtior eſt is quovis corpore humano, et quanquam posſibilitatem ſuam monſtravit in uno et altero, cur non idem poſſet in ceteris, quae cum prioribus eiusdem ſunt ponderis et magnitudinis. Tametſi quidem modus angelicus movendi corpora, penitus nobis non ſit perſpectus, certum tamen eſt, quod ab ignoratione modi ad negationem rei non valeat conſequentia.

THES. XIV.

Cum vero ſagae in conventiculis ſuis ab aliquo videntur, evaneſcere dicuntur, quod vero hic non vere et proprie accipiatur vocabulum evaneſcere putamus. Nam evaneſcere non poſſunt ſagae quae conventui interſunt, ſed tantum a daemone celerrime abripiuntur, et ſic diſparuiſſe dicuntur, late accepto vocabulo, pro deſierunt videri. Natura incorporea ſpiritus eſt daemon, ſubito, ubicunque vult, adeſt, nullo alicubi prohibente, eam ob cauſam quam facillime corpus e conſpectu cuiusdam abripere valet. Locus vero in

quo

quo sabbata et conventicula sua celebrant, in diversis regionibus diversus est; plerumque tamen comitia in sylvestribus, montanis, subterraneis, ab hominumque conversatione dissitis locis habentur *Mela lib. III. cap. XLIV.* montem Atlantem nominat; *de Vaux* magus Staebuleti de collatus, fassus est 1603. in Hollandia congregationem in Vltraiectinae ditionis aliquo loco frequentissimam fuisse. Nobis vero ab hoc conventu notus ac notatus mons Bructerorum qui ab aliis Melibocus vocatur, vulgo der Blocksberg / oder Heweberg / *Peucero* der Brockersberg / et *Tilemanno* Stellae der Vogelsberg / perhibente Ortelio in thes. geograph.

THES. XV.

Ceterum quod daemon cum sagis generare possit veros infantes negamus. Congredi quidem Satanam cum sagis, interdum realiter, interdum vero phantastice concedimus. Ad verum congressum requiritur corpus, cum vero diabolus nullum proprium corpus habeat, congressum in assumpto corpore exercet. Concedimus quoque diabolum posse generationem imitari, dum utrum sagarum inflat, ex semine et sangvine materno corpus elaborat, ex eoque loquitur, et ubera sugit, sed quod verum hominem generare possit in totum negatur. Quia enim spiritus est non ipsi competit semen nativum, nec minus generatio. Cum vero dicitur, quod infantes suppositititii vivant, tunc omnino scimus daemonem accidentaliter tanquam forma assistens, qualis auriga est in respectu ad currum, hoc corpus dirigere. Negatur autem quod substantialiter reformetur a daemone, conceditur quod accidentaliter ei corpori adsit. Hos igitur infantes suppositios non esse veros homines quilibet affirmabit, carent enim anima rationali; forma hominis est anima, si vero haec tollitur, tunc et formatum. Forma horum infantum ipse daemon est, qui est spiritus completus, adeoque cum materia tanquam forma physica uniri nequit.

FINIS.